

Saksbehandler: Sven Oppegaard

Referanser:

Saksdokumenter:

Brev fra Den tyskspråklige menigheten i Norge
Oppsummering av møte 11.2.2010 om relasjonen mellom Den tyskspråklige menigheten i Norge og Den norske kirke

Den tyskspråklige menigheten i Norge og Den norske kirke

Sammendrag

Det vises til brevet fra Den tyskspråklige menigheten i Norge. Det vil bli gitt utfyllende informasjon om saken på møtet. Kommunikasjon med Den tyskspråklige menigheten i Norge vil fortsette i samarbeid med Oslo biskop og Kirkerådet. Fornytt drøfting i MKR vil skje på et senere rådsmøte.

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd takker for henvendelsen fra den tyskspråklige menigheten i Norge ved pastor Friedbert Baur. Saken har interesse for Den norske kirkes forhold til fremmedspråklige menigheter i Norge. MKR ber MKRs generalsekretær - i samarbeid med Kirkerådet og Oslo biskop – om å videreføre kommunikasjonsprosessene om den aktuelle tematikken generelt og med den tyskspråklige menigheten i Norge spesielt.

Evangelische Gemeinde Deutscher Sprache in Norwegen

Mellomkirkelige råd

Eilert Sundts gate 37

0259 Oslo

☎ 22441643

☎ 22440375

gemeinde@deutsche-gemeinde.net

www.deutsche-gemeinde.net

Kopi til Biskop Kvarme

Oslo, 15. Februar 2010

Kjære brødre og søstre i den Norske kirken!

Etter en forespørsel hos Sven Oppedgård fra mellomkirkelige råd om muligheter til tettere samarbeid mellom vår menighet og den Norske kirken avtalte vi et møte 11.2. hvor vi hadde en veldig konstruktiv samtale om relasjonen mellom den tyskspråklige menighet i Norge og den Norske kirken.

Den "Evangelische Gemeinde deutscher Sprache in Norwegen" har eksistert i 101 år i Norge. Vi er knyttet til den „Evangelische Kirche in Deutschland“ (EKD) - takorganisasjonen til 22 evangeliske medlemskirker (Landeskirchen). Presten i vår menighet blir utsendt av EKD og kommer fra en av de delkirkene av EKD, men blir betalt av menigheten i Norge. Våre ordninger blir laget i et tett samarbeid med EKD.

Vi er den eneste tyskspråklige kristelige menigheten i Norge. Til tross for at vi - her i Norge - organisatorisk sett er en slags frikirke, har en stor del av våre medlemmer en "folkekirkelig mentalitet".

Vi føler en stor forbindelse med den Norske kirken i henhold til troen, teologi, liturgi, angående utfordringer som står foran oss, "takhøyden" i menigheten og spektrum av fromhetsstiler.

Ved flere anledninger kunne vi ønske oss - som menighet for hele Norge - større rammer. Fellesskap, et samhold, deling av ressurser og sikkerheten som et godt samarbeid kan gi.

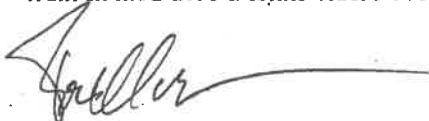
Mange av de over 100 utenlandske menigheter som er tilknyttet EKD er en del av en evangelisk kirke i det respektive landet. Eksempler på dette finnes i Sverige, Danmark og Finland, hvor den tyskspråklige EKD-menigheten er en del av den lutherske kirke der. Avtalene mellom "Evangelische Kirche in Deutschland" og de andre lutherske kirker og menigheter i Norden - Sverige, Danmark, Finland var også en del av vår samtale den 11.2.

I Norge består det mange gode kontakter til enkelte medlemmer, prester og ledere i den Norske kirken. Vi har f.eks. feiret felles gudstjenester med vår nabomenighet Uranienborg.

Vi har rundt 580 medlemmer i Norge. Det er mulig å ha dobbelmedlemskap mellom den Norske kirken og vår menighet. Omtrent 130 av våre 580 medlemmer benytter seg av denne muligheten.

De fleste av våre medlemmer og besøkere kommer fra en folkekirke i Tyskland, mange fra en luthersk kirke mens noen av våre gjester er opprinnelig fra en frikirke eller fra den katolske kirken.

Vi ser mange muligheter for å samarbeide: fra enkelte prosjekter til en full integrering i den Norske kirken. Vi ser frem til med dere å tenke videre over et nærmere samarbeid mellom vår menighet og den Norske kirken.

Friedbert Baur

Prest og formann i menighetsråd, Evangelische Gemeinde deutscher Sprache in Norwegen

OPPSUMMERING AV MØTE 11.02.2010 OM RELASJONEN MELLOM DEN TYSKSPRÅKLIGE MENIGHETEN I NORGE OG DEN NORSKE KIRKE

Tilstede: Friedbert Baur, Sven Oppegaard, Bendik Vollebæk

Bakgrunn

- EKD-menighetene har utarbeidet noe ulike løsninger i ulike land.
- Avtaler og erfaringer i andre nordiske land som Sverige, Danmark, Finland. Liturgi (samsvarende med forhold i Tyskland) beholdes, tysk språk blir brukt. Presten blir i større grad innlemmet i et lokalt fellesskap med kolleger.
- Menighetsmassen i den tyskspråklige menigheten kommer i utgangspunktet fra ulike konfesjoner og "Landeskirchen" i Tyskland. Det kommer for eksempel en del katolikker siden det ikke er en tyskspråklig katolsk kirke i Norge.
- Økonomi og praktiske spørsmål
 - Lønninger: Prest er lønnet av menigheten i Norge.
 - Bygg: Bygget må enten pusses opp (kostnadsanslag: 8-10 millioner kroner) eller så må man selge og finne et nytt sted i løpet av de neste par årene.
- En utfordring er mangelen på kontinuitet i tyskspråklige kirken. Prester er ofte i perioder på 6 år, og i menigheten (ca. 550 stykker i hele Norge pr. dags dato) er det stor utskifting og ikke noen stor fast kjerne.
- Tidligere fremstøt i forhold til Den norske kirke:
 - Kontakt med kirkevergen, men fikk ikke så mye respons; saken har ikke blitt tatt videre der.
 - Kontakt med Uranienborg menighet via menighetsforvalter bl.a. om lån/leie av lokaler. Pga. oppussing av Uranienborg kirke vil Uranienborg menighet selv feire gudstjeneste i menighetshuset de neste to årene.

Den tyskspråklige menighetens perspektiv

- Prest og menighetsråd er i utgangspunktet positive til en løsning hvor den tyskspråklige menigheten i Norge (heretter TM) blir del av Den norske kirke (heretter DNK). Men det er menighetsforsamlingen som bestemmer, og det er foreløpig uvisst hva den vil bestemme. Friedbert Baur antydte som et mulig fremtidsscenario at TM får "ansvaret for det tyskspråklige arbeidet til Den norske kirke".
- Uheldige sider ved dagens situasjon: ingen sjef; prest og andre opplever seg å stå nokså alene i arbeidet; spørsmål fra andre om hva slags menighet TM egentlig er.

Perspektiv fra Den norske kirke

- Strukturen i DNK bygger i utgangspunktet på prinsippet om en *geografisk* inndeling av sokn. Det finnes noen unntak fra dette prinsippet, disse kalles *kategorialmenigheter* (eks. Døvekirken og Studentmenigheten). Systemet med "internasjonale menigheter" innen Den norske kirke, delvis i regi av Norsk misjonsselskap, har ikke helt funnet sin form enda.
 - Mulig kontakt i Kirkerådet for videre utredning: Per Tangaard.
- Hva ser TM for seg å være – for eksempel angående tilsyn av biskop? En ikke-geografisk menighet innen Den norske kirke, under tilsyn av Oslo biskop?

- Den tyske menigheten i Göteborg har en slik formulering i sin avtale (§2).
- Erfaring fra Israel/Paelstina: Tysk prost vil ikke være underlagt den lutherske palestinske biskopens tilsyn; med andre ord, han ville ikke ha kunnet skrive under på §2. Relasjonen i Jerusalem er heller bilateral, et forhold mellom to selvstendige kirker på samme sted – den tyske og den palestinske.
- Siden Den norske kirke er søsterkirke med ELCJHL er det naturlig å påpeke den ulikheten som eksisterer mellom disse to kirkerelasjonene.
- Luthersk identitet?
 - Erfaring fra Israel/Palestina: EKD poengterer der at de er ”unerte, ikke lutherske”.
 - Det viktigste er å forholde seg til teologien, ikke konfesjonelle merkelapper. Avtalene med Sverige og Finland inneholder mye god, tradisjonell dogmatikk og kan gi mange innspill til en eventuell avtale med DNK.
 - Det foreligger allerede et samarbeid mellom EKD og DNK via GEKE.
- Samordning med forholdet til andre fremmedspråklige menigheter.
 - Mellomkirkelig råd og Kirkerådet arbeider med å følge opp fjorårets Kirkemøtesak om kristne innvandrere. Kirkemøtet har vedtatt at DNK skal jobbe for tettere relasjoner med andre menigheter, og vurdere muligheten for at de som ønsker det, kan bli innlemmet i DNKs strukturer. Men det er samtidig viktig ikke bare å drøfte TMs situasjon, men å tenke helhetlig og prinsipielt.
 - Det er også viktig å vurdere hvilke praktiske løsninger og samarbeid det kan legges til rette for, for eksempel når det gjelder lokaler, uavhengig av spørsmålet om formelt medlemskap. Det er mulig med formelt medlemskap uten spesielt tett samarbeid, og det er mulig å lage gode rutiner for tettere samarbeid før avklaring angående formelt medlemskap er på plass.

Mulige veier videre

- **Friedbert Baur skriver et brev, som Mellomkirkelig råd kan bruke som en konkret, skriftlig referanse å henvise til. På det grunnlaget vil man ta opp saken på møte i Mellomkirkelig råd. Her er Friedbert Baur velkommen til å være til stede, og eventuelt svare på spørsmål som rådets medlemmer måtte ha. Brevet kan vise til kontakt mellom TM og Mellomkirkelig råd, bl.a. dette møtet. TM kan formidle et ønske om en form for integrasjon tilsvarende lignende avtaler gjort i Norden, og henvise til gode erfaringer gjort i den forbindelse. Brevet sendes som scannet pdf-fil til Mellomkirkelig råd, med kopi til Oslo biskop.**
- TM lager en skisse til avtale med Den norske kirke hvor ønsker, forventninger, behov, etc. kommer klart til uttrykk. TM og Mellomkirkelig råd kan deretter møtes igjen for å diskutere utkastet som så kan drøftes nærmere med Oslo biskop.
- Mulige ressurspersoner i arbeidet videre: Stephanie Dietrich; etterfølger etter Matthias Kaiser.